

یادداشت

هم دعا از تو، اجابت هم ز تو

🔖 [سجاد داوری پور] **اِپْروهشگر دینی** در طول سال شنبی به عظمت و فضیلت شب قدر نمی‌رسد، این شب، شب نزول قرآن، شب فرودآمدن ملائکه و روح نام‌گرفته است. بر اساس روایات و احادیث معتبر یکی از شب‌های نوزدهم، بیست‌ویکم و بیست‌وسوم رمضان شب قدر است و مومنان و روزه‌داران در این سه شب به دعا و راز و نیاز با خداوند می‌پردازند. درهای توبه در این شب‌ها باز است و مسلمانان همه با این امید و آرزو برای کسب اجر اخروی، بخشش گناهان و ذخیره اخروی به نیایش می‌پردازند. در این شب دل عاشقان در سینه بیقراری می‌کند و هر دل‌داده به زبان حال خود پروردگار را می‌خواند. خوانشی که ما از آن به عنوان دعا یاد می‌کنیم. دعا نعمت بزرگ و فرصتی بی‌بدیل است که پروردگار به انسان عطا کرده است.

در عبارات فراوانی از معارف قرآن و سیره اهل بیت (ع) به این نکته اشاره شده است که خداوند متعال نه تنها جواز به دعا بلکه دستور به دعا کردن داده است. در وصیت امیرالمومنین (ع) به امام حسن (ع) آمده است: «بدان که خداوندی که خراین آسمان‌ها و زمین به دست او است، به تو اجازه دعا کردن داده است و خود اجابت آن را تضمین کرده و به تو دستور داده که از او بخواهی تا عطایت کند و از او آموزش طلبی تا بیامرزدت و میان تو و خود، هیچ‌کس را حجاب و واسطه قرار نداده و تو را برای ملاقاتش معطل کسی نگذاشت که برای ارتباط پادرمیانی کند.»

در این سخن امام (ع) به نکاتی اشاره شده است که نگارنده آن را آداب دعا می‌خواند. یک اینکه در دعا مومن باید از کسی تقاضا کند که همه چیز در اختیار او است؛ زمین و آسمان و مواهب و نعمت‌ها و روزی‌ها و در یک جمله تمام گنجینه‌های آسمان و زمین. نکته دیگر این است که پروردگار به انسان اجازه داده است تا به درگاهش ورود و دعا کند؛ در واقع بنده دعوت به دعا شده است. نهایت لطف و مرحمت است که پروردگار نیازمندان را به سوی خود فرا بخواند و بگوید بیایید و درخواست کنید.

نکته دیگر این است که پروردگار اجابت دعای انسان را تضمین کرده است یعنی انسان باید با یقین از پروردگار عالم درخواست کند و بداند که خداوند متعال درخواستش را به اجابت می‌رساند. نکته بعدی این است که درخواست دعا از اذن و اجازه فراتر می‌رود و حضرت می‌فرماید به شما امر کرده است که از او درخواست و طلب رحمت کنید تا خواسته شما را عطا کند و این اشاره به آیه شریفه (اِذْعُوْني اَسْتَجِبْ لَکُمْ) هم دارد. نکته دیگر این است که خداوند میان بنده و خود فردی را قرار نداده و تو را مجبور نساخته‌که به شفیعی پناه بیری.

موضوع دیگر این است که دعا کردن فارغ از اینکه چه حاجتی داشته باشیم، خود یک عبادت است و بلکه حقیقت عبادت است که در روایت آمده است: «الدعا مخ العبادة: دعا مغز عبادت است» بنابراین بندگانی که تکبر می‌ورزند و به این فرصت بزرگی که پروردگار عالم به آنها داده است، پشت پا می‌زنند با ادامه این آیه شریفه روبه‌رو می‌شوند: «وَ قَالَ رَبِّکُمْ اِذْعُوْني اَسْتَجِبْ لَکُمْ اِنَّ الْاٰدِیْنَ یَسْتَكْبِرُوْنَ عَنْ عِبَادَتِیْ سَبَّحْتَکُمْ وَ خَلَّوْا جَهَنَّمَ ذَاخِرِیْنَ» (آنان که از (دعا و) عبادت من سرکشی کنند زود با ذلت و خواری در دوزخ شوند).

پس باید مومن دعا کردن را یک فرصت بزرگ بداند و از آن غافل نشود و موانع اجابت را هم از میان بردارد. یکی از موانع اجابت عبارت است از تنافی با سنت‌های آفرینش، یعنی خواسته‌ای که در دعا عرضه می‌شود، نباید با سنت‌های الهی که خداوند بر پایه حق و حکمت بنا نهاده است در تضاد باشد. یکی دیگر از موانع استجاب دعا تراحم دعاست؛ به طور مثال گاهی فردی که از ستم دیگران به ستوه آمده، علیه ستمگران دعا می‌کند و از خداوند انتقام خود را می‌طلبد ولی در همین حال این شخص به‌ظاهر مظلوم به خاطر ستمی که خود به دیگری روا داشته، مورد غضب قرار گرفته است. همین تراحم دعاها می‌تواند مانع استجابت شود. بنابراین دعاکننده باید پیش از دعا دیگران را از خود راضی کند. امام‌صادق (ع) فرموده است: «از ستم به دیگری بپرهیزید؛ زیرا دعای مظلوم تا آسمان بالا می‌رود.» در منابع دینی به موانع دیگری نیز در مورد استجابت نشدن دعا همچون انجام برخی از گناهان و نبود قابلیت ذکر شده است. 🔖

نگاه

هشت توصیه بهداشتی ویژه شب قدر

امکان برگزاری مراسم با اولویت در فضای باز مساجد و اماکن مذهبی و با رعایت فاصله حداقل یک متر فراهم شده است. البته همه عاشقان دل‌داده و روزه‌دارانی که در این شب‌ها در اماکن مذهبی حضور به هم می‌رسانند باید سجاده، مُهر، قرآن، مفتاح و البته ماسک و دستکش به همراه داشته باشند. در ادامه «شهروند» به الزامات بهداشتی در خصوص شرکت در اجتماعات دینی اشاره دارد.

- به تمام افرادی که به هر دلیلی سلامت کامل ندارند، توصیه می‌شود در مراسم شب‌های قدر امسال در اجتماعات شرکت نکنند.
- افراد بالای ۶۵ سال و کمتر از ۱۸ سال، کسانی که سابقه بیماری‌های قلبی و ریوی، دیابت کنترل‌نشده یا افرادی که سابقه فشار خون، آسم یا بیماری زمینه‌ای ریوی مانند برونشیت دارند، بهتر است در مراسم شرکت نکنند.
- افرادی که در طول سه هفته گذشته چهار بیماری حاد تنفسی شدند یا کسانی که علایم مشابه کرونا مانند تب، سرفه و تنگی نفس، دردهای عضلانی و سردرد، اختلال چشایی و بویایی دارند، نباید در این مراسم حضور پیداکنند.
- افرادی که مبتلا به کرونا (کووید-۱۹) بودند و کمتر از سه هفته از بهبودی‌شان می‌گذرد نباید در این تجمعات حضور پیداکنند، افرادی که با مبتلایان به کرونا در تماس بودند شامل این ممنوعیت می‌شوند.
- کسانی که داروهای تضعیف‌کننده سیستم ایمنی یا به مدت طولانی کروتون مصرف می‌کنند و همچنین کسانی که سابقه سرطان دارند یا مبتلایان به بیماری عروقی بهتر است در این مراسم شرکت نکنند.

● هر چه فاصله از یک ونیم متر کمتر باشد به شکل تصاعدی احتمال ابتلا به بیماری کرونا افزایش پیدا می‌کند. اگر تماس و در کنار هم بودن افراد از ۱۵ دقیقه افزایش پیدا کند، احتمال ابتلا به صورت تصاعدی افزایش می‌یابد؛ بنابراین کوتاه‌کردن تجمعات مذهبی و ملی نکته بسیار مهمی است که باید رعایت شود.

● این فضاها باید پنجره‌های کافی و تهویه مناسب داشته باشند. بستن درها و روشن کردن کولرها اصلا توصیه نمی‌شود، این کار ممکن است سبب بقای بیشتر ویروس شود.

● معمولا هنگام تضرع و دعا به دلیل هیجانات ارزنده مثبت دچار ریزش اشک یا ترشحات بینی شوید و ممکن است ماسک‌تان خیس و مرطوب شود؛ توصیه می‌شود ماسک جایگزین داشته باشید، در غیر این صورت از چندین لایه دستمال کاغذی در پشت ماسک استفاده کنید. 🔖

علی احمدوند- آنا

روایتی از اشک‌ها و نیایش‌های مومنانه مردم در روز جهانی دعا

یارب بلا بگردان

«**دو موسسه الازهر و واتیکان هم با انتشار فراخوانی جهانی از پیروان ادیان مختلف جهان خواستند برای رفع بلای کرونا و نجات جهان از آن، دست به دعا بردارند**

🔖 [حسام خراسانی] همزمان با شب بیست‌ویکم ماه رمضان دو موسسه الازهر و واتیکان با انتشار فراخوانی جهانی از پیروان ادیان مختلف جهان درخواست کردند، برای رفع بلای کرونا و نجات جهان از آن دست به دعا بردارند. در این روز که در بسیاری از کشورهای جهان به عنوان روز دعا نام‌گذاری شد، مردم مومن شهرهای مختلف ایران نیز چه در خلوت خانه‌ها و چه در عبادتگاه‌ها به سنت شب‌های قدر با حفظ فاصله اجتماعی و رعایت پروتکل‌های بهداشتی برای ریشه‌کنی این بیماری دست به دعا برداشتند. در بسیاری از نقاط کشور مراسم معنوی و عبادی احیای شب‌های قدر و شهادت امام علی (ع) در اماکن مذهبی و امامزاده‌ها به علت شیوع بیماری کرونا با رعایت پروتکل‌های بهداشتی برگزار شد. بسیاری از مردم مومن هم به دلیل شرایط کرونایی ترجیح دادند با در خانه ماندن از ظرفیت فضای مجازی و صداوسیما برای بهره‌بردن از اعمال دینی استفاده کنند یا در عزت و تنهایی با پروردگار خود به راز و نیاز و نیایش بپردازند.

شیوع کرونا در جهان محدودیت‌های بسیاری را برای انجام ارتباطات اجتماعی ایجاد کرده است. این مسأله موجب شده تا برگزاری مناسک دینی در دنیا با چالش‌های بسیاری روبه‌رو شود. چالش‌هایی که باعث شده است انسان حس تنهایی و نیاز بیشتری را تجربه کند. بی‌شک در طول تاریخ بشر کمتر دوره‌ای اتفاق افتاده است که آحاد بشری در همه جای جهان به این میزان احساس نیاز و تنهایی را تجربه کرده باشند. با توجه به این مسأله و همچنین افزایش مبتلایان و فوتی‌های کرونا دو موسسه الازهر و واتیکان با انتشار فراخوانی جهانی از پیروان ادیان مختلف جهان خواستند برای رفع بلای کرونا و نجات جهان از آن، دست به دعا بردارند. این برنامه با هدف تقویت روحیه معنوی مردم جهان و همچنین رفع این بلا اجرا شد. به گزارش روزنامه فرانطقه‌ای الشرق الاوسط، کمیته عالی سند «برادری انسانی» که میان الازهر و واتیکان برای توسعه، همزیستی و برادری به امضا رسید، در فراخوانی جهانی از همه مردم با زبان‌ها، نژادها و باورهای دینی مختلف خواست برای رفع بیماری کرونا و نجات جهان از این بیماری دست به دعا بردارند و هر فردی در سکونتگاه خود بر اساس دین و باورش نماز بخواند، روزه بگیرد و دعا کند تا دارویی برای از بین بردن این بیماری کشف شود و جهان از پیامدهای بهداشتی، اقتصادی و انسانی آن نجات یابد.
در پی این توافق (چهارم می) یعنی پنجشنبه بیست‌وپنجم اردیبهشت ماه شهروندان شهرهای مختلف دنیا به دعا و نیایش پرداختند و یک‌صد ا از پروردگار حفظ بشریت و نابودی این ویروس را طلب کردند تا جهان پس از نابودی این ویروس انسانی‌تر و برادرانه‌تر از گذشته شود.

دل در گرو یار

در کشور ما نیز هر ساله مردم مومن در شب‌های قدر در اماکن مذهبی حاضر می‌شوند و با پروردگار خود به راز و نیاز و نیایش می‌پردازند، اما امسال کمی این حضور عارفانه فرق می‌کرد. با وجود اینکه انتظار می‌رفت شیوع جهانی ویروس کرونا مراسم عزاداری مسلمانان را دچار چالش کند، اما مومنان همچنان با عشق و علاقه به این ایام به صورت حضوری با حفظ پروتکل‌های بهداشتی و مجازی شرکت کردند. با توصیه رهبر معظم انقلاب به اهمیت مراسم احیاء در شب‌های قدر و بررسی ستاد مقابله با کرونا پس از حدود دو ماه از تعطیلی مساجد، در شب نوزدهم ماه رمضان مصادف با نخستین شب قدر و همچنین شب ضربت خوردن امیرالمومنین (ع) درهای برخی مساجد و هیأت‌ها با رعایت پروتکل‌های بهداشتی به روی مردم باز شد. اما بسیاری از مردم مومن هم به دلیل شرایط کرونایی ترجیح دادند با در خانه ماندن از ظرفیت فضای مجازی و صداوسیما برای بهره‌بردن از اعمال دینی استفاده کنند یا در عزلت و تنهایی با پروردگار خود به راز و نیاز و نیایش بپردازند. مردم در این مراسم با قرائت جوشن کبیر و قرآن به سر حاجات خود را با خداوند نجوای می‌کردند. بسیاری از شهروندان در پشت درهای بسته امامزاده‌ها و مکان‌های دینی مراسم احیا را برگزار کردند. برخی هم اطراف امامزاده‌ها و خودروهای شخصی خود ایستادند و به راز و نیاز با خدا پرداختند. برخی هم در خلوت خود با چشمانی اشک‌بار، دست‌هایشان را بالا بردند و زیر لب «العفو، العفو.....» گفتند.

ن

در یک فراخوان جهانی از

همه مردم با زبان‌ها، نژادها

و باورهای دینی مختلف

خواسته شد برای رفع

بیماری کرونا و نجات جهان

از این بیماری دست به

دعا بردارند و هر فردی در

سکونتگاه خود بر اساس

دین و باورش نماز بخواند،

روزه بگیرد و دعا کند تا

دارویی برای از بین بردن این

بیماری کشف شود و جهان

از پیامدهای بهداشتی،

اقتصادی و انسانی آن

نجات یابد

یک چک سفید امضا

اکنون که جامعه جهانی درگیر مبارزه با ویروس کروناست و روزهای سختی را می‌گذرانند، بشر هرچه بیشتر به گفت‌وگو با خدا روی آورده است و در این مسیر از دعاها و مناجات‌خوانی‌ها استفاده می‌کند. مسأله‌ای که حجت‌الاسلام هاشم فروزش نیز به آن اشاره دارد. حجت‌الاسلام هاشم فروزش، کارشناس مسائل دینی معتقد است شب قدر، شبی با عظمت است که به فراخور این بزرگی خواسته‌های ما را عظیم می‌کند. به نگاه این کارشناس دینی خداوند در این شب چک سفید امضایی به بشر داده است که باید از آن بهره برد. فروزش ادامه می‌دهد: «اتفاقی که در شب قدر رخ می‌دهد این است که ملائکه اسما خداوند را از آسمان به زمین می‌آورند. گاهی یک حقیقتی می‌خواهیم و آرزویی داریم، خداوند می‌فرماید در شب قدر خلق آن آرزو را به انسان می‌سپرد.» به اعتقاد این کارشناس دینی ویروس کرونا یک ویژگی مثبت داشت و آن هم این بود که دل‌ها را متوجه ذات اقدس الهی کرد، کسی چه می‌داند شاید شاه‌کلید برون‌رفت از این وانقسا همین دل‌های شکسته است.

دعا راه ارتباطی بنده و پروردگار

یکی از وسایل ارتباط بندگان با خداوند متعال، دعا و نیایش است. دعا علاوه بر موضوعیت آثار روانی، آثار اجتماعی و معنوی دارد، همچنین دعا یک نوع عبادت و خضوع و بندگی است که اثر تربیتی نیز دارد، بنابراین در شرایط فعلی و شیوع بیماری کرونا باید ضمن عمل به دستورات و راهنمایی‌های مسئولان مربوطه با خوش ادعیه و توسلات امدادهای غیبی و آرامش درونی را طلب کرد، مسأله‌ای که در طرح روز جهانی دعا نیز به آن اشاره شد. در این روز مراسم دعا به صورت آنلاین و با اعمال مدیریت واحد و هماهنگ از ساعت ۱۰ صبح با برنامه رسمی دعای استغف کاتولیک مانیل آغاز شد و تا غروب که وقت اذان و افطار مسلمانان است، ادامه یافت و با دعای رهبران مسلمان برنامه ختم شد که در این فاصله زمانی سایر رهبران دینی و مذهبی نظیر بودیسم و فرقه‌های مختلف مسیحیت و شیعیان هم مراسم دعای خود را برگزار کردند. 🔖

